

Carta kuu uu n-kidava'a Spalu nuu ñayiu Corinto

**Kidava'a Spalu nuu ñayiu ka jandixa
Jesucristu ñuu nani Corinto**

1 Mee-da, Spalu, xaxe'e xa da n-juini Ianyuux, kuu-da iin se n-tunda'a Jesucristu. Xi'in ñani-ro Timoteo, kidava'a-da carta ya'a nuu ñayiu ka jandixa Ianyuux ñuu nani Corinto. Diuni kidava'a-da nuu ntddaa ñayiu n-kaxí Ianyuux xndaxio nitu'u distrito Acaya. N-kida diin ña'a Ianyuux mee-n, xa kada koio-n xa juini mee-ia. ²Na taxi Taa-ro Ianyuux xi'in Xto'o-ro Jesucristu xamani-ia nuu-n, te na kada-ia xa kutuu va'a koio-n.

Kue'e vida n-ya'a Spalu

³Na kuta'u-ro Ianyuux. Taa Xto'o-ro Jesucristu kuu-ia. Nani kundau ini iin seyii da'ya-s, dani kundau ini ña'a Ianyuux mee-ro. Nujuuin-ia diñi-ro xa taxi-ia tnu'u kanu ini. ⁴Dava'a nga xa ya'a-da, te taxi-ia tnu'u kanu ini. Taxi-ia tnu'u kanu ini mee-da, xa kua'a-da xa juña'a-da tnu'u kanu ini nuu inka ñayiu. Dava'a nga xa io xa ya'a koio mee-i, te kua'a-da xa juña'a-da tnu'u kanu ini nuu mee-i, xaxe'e xa n-taxi Ianyuux tnu'u kanu ini nuu

mee-da. ⁵Kue'e vida n-ya'a Cristu, te xaxe'e xa kunduu-da xi'in Cristu, kue'e vida ya'a mee-da tuku. Ko nujuuin Cristu diñi-da xa taxi-ia tnu'u kanu ini, xa kundee ini-da. Nani ya'a-da xa ya'a ka-da kue'e vida, dani taxi-ia xa taxi ka-ia kue'e tnu'u kanu ini, xa kundee ini-da.

⁶Kue'e vida ya'a mee-da, xa kutuu koio mee-n xi'in Ianyuux kuia ma jin ndi'i. Te nujuuin-da diñi-n, xa taa-da tnu'u kanu ini, xa kunduu na'i koio ka-n xi'in Ianyuux. Nujuuin Cristu diñi mee-da, xa kada-ia xa kundee ini mee-da, te kunujiuin-ia diñi mee-n, xa kada-ia xa kundee ini koio mee-n. Du'a kutuu va'a koio mee-n xi'in Ianyuux kuia ma jin ndi'i. Te du'a kundee ini koio-n hora kue'e vida ka ya'a mee-n na kue'e vida ka ya'a mee-da. ⁷Xndaxio-da kue'e confianza nuu-n. Xna'a-da xa nani ka kunduu-n xi'in-da hora kue'e vida ka ya'a-da, dani ka kunduu-n xi'in-da hora ka tnii-da tnu'u kanu ini taxi Ianyuux.

⁸Nani-da ku'a-da, juini-da xa kutnuni ini koio-n xa yo kue'e vida n-ya'a-da hora n-xo tuu-da Asia. Kue'e xa kue'e vida n-ya'a-da. Nde n-xee xa ña n-kundee ini ka-da, te

n-xani ini-da xa kuú-da. ⁹N-ka xo na'a-da xa io xa kuú-da xaxe'e xa kunduu-da xi'in Cristu. Ko du'a n-kuu xa koo-da confianza nuu Ianyuux. Ia nadandoto ndiyí kuu-ia. ¹⁰Xá n-dakaku ña'a-ia, te vitna dakaku ña'a-ia, xa du'a ma kuú koio-da. Te xndaxio-da confianza nuu-ia xa dani dakaku ña'a-ia. ¹¹Mee-n tuku, kua'a-n xa chindee ña'a-n. Kajan ta'u koio-n xaxe'e-da. Nux kue'e-n na kajan ta'u xaxe'e-da, dani kue'e-n juña'a koio xa n-kuta'u-n nuu Ianyuux hora dakaku ña'a-ia.

**Nakuenda n-kukuee Spalu
xa ji'in-s ñuu Corinto**

¹²Io iin xa kida xa yo kuvete-da. Ña tuu nax tekuechi ña'a anu-da. Meni xava'a n-ka kida-da ñuñayiu ya'a, ña n-ka danda'u ña'a-da ni mee-n ni ñinka ñayiu. N-chindee ña'a Ianyuux xa du'a xtuu-da. Ñadu xaxe'e xa va'a ka xani ini mee-da, kuu xaxe'e xa n-taxi Ianyuux xamani-ia. ¹³Kaxi kaxi kidava'a-da nuu-n, xa ka'u koio-n, te kutnuni ini koio-n tnu'u-da. Juini-da xa kutnuni ini va'a koio-n. ¹⁴Na n-xo tuu-da xi'in-n, n-ka kixe'e-n xa kutnuni ini-n xa ja'an-da, xa kida-da, ko dava ni. Juini-da xa va'a ka kutnuni ini koio-n. Kiu na ndixi Xto'o-ro Jesucristu, te juini-da xa kua'a-n xa ja'an va'a koio mee-n xaxe'e mee-da, ná ja'an va'a koio mee-da xaxe'e mee-n. ¹⁵N-xo na'a-da xa kuvete koio-n nux kotoni'ni ña'a-da. Xijan kuu xa n-xani ini-da xa xee-da ñuu mee-n ki'na nuu. Te du'a kuvete koio-n xa kotoni'ni ña'a-da uu vuelta. ¹⁶N-xani ini-da xa ki'na ka

mee-n kotoni'ni ña'a-da, hora na ya'a-da xa ji'in-da Macedonia. Te dada kotoni'ni ña'a-da ñinka vuelta, hora na ndixi-da xa n-xe'en-da Macedonia. Nux du'a n-kuu, te n-ka kua'a-n xa chindee ña'a-n xa ji'in-da Judea. ¹⁷¿Ka xani ini-n xa n-juini-da xa danda'u ña'a-da u? ¿Ka xani ini-n xa uu tnu'u-da io a? Ña ndaa. Ñatu ja'an mee-da ná ka ja'an ñayiu ña ka jandixa Cristu, ñatu ja'an-da "joon" ni ña ja'an-da "ñ'a" idini vuelta. ¹⁸Nani ja'an Ianyuux, dani ja'an mee-da. Nux ja'an-ia "joon", te "joon" kuu. Te nux ja'an-ia "ñ'a", "ñ'a" kuu. Te du'a ja'an mee-da tuku. ¹⁹Mee-da xi'in Silvanu xi'in Timoteo, n-ka kachitnu'u-da tnu'u va'a Jesucristu nuu-n. Jesucristu kuu Da'yá Yíí Ianyuux, te mee-ia, ñatu ja'an-ia "joon" ni ña ja'an-ia "ñ'a" idini vuelta. Nux iin xa ja'an-ia xa kada-ia, te du'a kida-ia. ²⁰Chi kida Jesucristu ntdaa ná io ná jua'an ntdaa tnu'u n-taxi Ianyuux. iXijan kuu xa ja'an-ro xa du'a na koo! Xaxe'e Jesucristu xia'an-ro xa n-kuta'u-ro nuu Ianyuux. ²¹Kida Ianyuux xa kunduu-ro xi'in Cristu. Kida-ia xa ka kunduu mee-da xi'in-ia, te kida-ia xa kunduu koio mee-n xi'in-ia. N-kaxí ña'a-ia mee-ro, xa ku kuu-ro ñayiu mee-ia. ²²Kuu ná kuu xa n-dakeé tnuni ña'a Ianyuux xi'in iin sellu. Xá n-taxi-ia Espíritu Ii, xa kadatniu-ia anu-ro. Xi'in Espíritu Ii, n-taxi-ia tnu'u-ia, xa kutuu va'a-ro xi'in-ia.

²³Na'a Ianyuux xa kida-da, te ja'an ndaa-ia xaxe'e-da nakuenda kuu xa ta xee ka-da Corinto. Xaxe'e mee-n ta xee ka-da, chi ña juini-da

xa kudeen ña'a-da. Te io anu-da xa kuú-da nux ña ndaa ntidaa xa ja'an-da. ²⁴Ñadu juini-da xa taxnuni-da nuu-n xa jandixa koio-n. Chi va'a na'a-da xa ka jandixa-n Jesucristu te ka kunduu-n xi'in-ia. Xa juini-da kuu xa chindee ña'a-da, xa kuvete koio ka-n.

2 Xaxe'e xa ña n-juini-da xa kudeen ña'a-da inka vuelta, n-xani ini-da xa ma xee-da Corinto vitna. Ña n-juini-da xa ku tnau ini ka-ro. ²Nux n-kida-da xa ku tnau ini koio mee-n n-kuu, te du'a kada-da xa ku tnau ini ñayiu ka kida xa kuvete mee-da. ³Xijan kuu xa n-kidava'a-da nuu-n. N-juini-da xa kuvete-da xi'in-n hora na xee-da ijan, ña n-juini-da xa ku tnau ini-da xaxe'e-n. N-xio-da confianza nuu-n xa kuvete koio ntidaa mee-n hora kuvete mee-da. ⁴Yo n-xo ndu ini-da te n-xo tnau ini-da, hora n-kidava'a-da carta ijan. Xa diko n-xo nda'i-da. Ko ñatu n-kidava'a-da xa ku tnau ini koio-n. N-juini-da xa jini koio-n nada xemani ña'a-da.

Io xa taxkanu ini-ro se n-kida xa u'u

⁵Io iin se n-kida xa tnau ini-ro. Hora n-kida-s kuechi, n-kida-si xa tnau ini mee-da, te n-kida-si xa n-ka tnau ini ntidaa mee-n tuku. Ko ñatu juini-da xa kodo ka ja'an-da. ⁶Na n-ka nataka-n, te n-ka kida u'u-n se ijan, ko vitna maxku kada u'u ka-n-si. ⁷Vitna io xa taxkanu ini koio-n-si, xa juña'a koio-n tnu'u kanu ini nuu-s, xa maxku kuita ka anu-s. ⁸Xijan-da nuu-n xa dande'a-n-si xa xandaa kuu xa xemani-n-si. ⁹Xá n-kidava'a-da nuu-n, xa kototnuni ña'a-da, nux

jandixa ña'a-n, a ña'a. ¹⁰Taxkanu ini koio-n-si, te dani taxkanu ini mee-da mee-s. Na'a Cristu xa dava'a nga xa n-taxkanu ini-da, n-taxkanu ini-da xaxe'e mee-n. ¹¹Xá n-taxkanu ini-da-si, xa maxku danda'u ña'a Satanás, chi va'a xini-ro nanda kidatniu-i.

Ñatu n-kundaa n-kuvatu anu Spalu

¹²Na n-xee-da ñuu nani Troas, xa juña tnu'u-da tnu'u Cristu nuu ñayiu ijan, te n-kida Xto'o-ro Jesúz xa n-ka xeka va'a ñayiu jan tnu'u-da. Kuu ná kuu xa n-najaan-ia iin ye'le ka'nu nuu-da. ¹³Ko ñatu n-xo kundaa n-xo kuvatu anu-da, xaxe'e xa ñatu n-nanitna'a-da xi'in ñani-ro Tito ijan. Xijan kuu xa n-kee-da Troas, xa ji'in-da Macedonia.

Ndaku-ro xaxe'e Cristu

¹⁴Cristu Jesúz kuu Ia kunxa'nú ka. Na kuta'u-da Ianyuux xa ndeka ña'a-ia nuu iin yujun ñayiu ka jandixa Cristu Jesúz. Xaxe'e mee-da xite ni'na tnu'u-ia nitu'u lado, ná xite ni'na iin diko vidi xe'en. ¹⁵Chi mee-da kuu diko duxa doko Cristu nuu Ianyuux. Te nani xite ni'na diko jan nuu ñayiu dakaku-ia, dani xite ni'na nuu ñayiu ma dakaku-ia.

¹⁶Nuu ñayiu ña ka jandixa Cristu, diko ka'ní ñayiu ka kuu-da. Ko nuu ñayiu ka jandixa Cristu, diko kada xa kutuu va'a koio-i ka kuu-da. ¿Te jundu ka kuu mee-da xa du'a koo?

¹⁷Ñatu ka kuu mee-da ná ka kuu inka ñayiu, xa ka nadama-i tnu'u Ianyuux, xa ni'i koio-i xa ka juini mee-i. Mee-da kuu ñayiu ka kunduu xi'in Cristu. N-tunda'a ña'a Ianyuux,

xa juña'a-da tnu'u Jesucristu nuu ñayiu. Ka ja'an-da xi'in xandaa, te xini-ia ntdaa xa ka kida-da.

Iin tratu xee

3 Hora ja'an-da xa'a te, ¿ka xani ini-n xa kixe'e-da xa najuen tnu'u-da mee-da inka vuelta? ¿Io xa dande'a ña'a-da iin tutu ja'an xa ñayiu va'a kuu-da u? ¿O io xa kajan-da xa kadava'a koio mee-n tutu jan xaxe'e-da u? Chi du'a ka kida dava ñayiu. **2** Mee-n ka kuu tutu ja'an va'a xaxe'e-da nuu ñayiu. Xá n-kida Ianyuux xa va'a xemani ña'a-da. Te ntdaa ñayiu xini xa'a, te ka'u-i tutu jan. **3** Mee-n ka kuu tutu n-kidava'a Cristu. Mee-da, diko ni n-ka kachitnu'u-da tnu'u va'a-ia. N-kidava'a Cristu tnu'u-anu-n. Xi'in tinta ña n-kidava'a-ia, n-kidava'a-ia xi'in Espíritu II. Te Espíritu II kuu Espíritu Ianyuux Ndito. Ña n-kidava'a-ia nuu yuú, n-kidava'a-ia xiti anu ñayiu.

4 Xaxe'e xa jandixa-da Cristu, io-da confianza nuu Ianyuux xa du'a kuu. **5** Meni mee-da, ña kua'a-da xa kada-da ni iin. Ntdaa xa kida-da, kida-da xaxe'e xamani Ianyuux. **6** N-kida Ianyuux iin tratu xee, te dada n-kida-ia xa juña'a mee-da tnu'u va'a jan nuu ñayiu. Ñadu xa io xa jandixa-ro tnu'u ta'u tniu Moisés, kuu xa kada-ro xa juini Espíritu Ianyuux. Chi tnu'u ta'u tniu Moisés kida xa kuú-ro xi'in kuechi-ro, ko kida Espíritu Ianyuux xa kutuu va'a-ro xi'in Ianyuux kuia ma jin ndi'i.

7 Na n-tnii Moisés tnu'u ta'u tniu, tnu'u n-kidava'a Ianyuux nuu uu yuú ijan, te ndii xa ndii nuu Moisés.

Ndii nuu-s xaxe'e xa n-nanitna'a-s xi'in Ianyuux. Te xaxe'e xadiñu jan, ña n-kua'a ñayiu Israel xa kunde'a koio-i nuu-s. Ko dada, kuee ni kuee ni n-xe ndi'i xadiñu jan. Na n-tnii Moisés tnu'u ta'u tniu, n-xia'an-si xa n-kuta'u-s nuu Ianyuux. Te tnu'u ta'u tniu kida xa kuú koio ñayiu xi'in kuechi-i. **8** Mee-ro, xá n-ka tnii-ro tnu'u taxi Espíritu II. Te yo va'a ka xa va'a ka tnu'u taxi Espíritu II dada tnu'u ta'u tniu n-tnii Moisés. Xijan kuu xa xia'an-ro xa n-kuta'u-ro nuu Ianyuux. **9** Va'a xa va'a tnu'u ta'u tniu, ko kida tnu'u ta'u tniu xa kuú koio-ro xi'in kuechi-ro. Va'a ka xa va'a ka xa ja'an Ianyuux xa ña tuu na kuechi-ro io, xaxe'e xa jandixa-ro tnu'u va'a Jesucristu. **10** Yo va'a tnu'u ta'u tniu, ko ná kuu xa ñatu xiniñu'u ka, nux dadavatna'a-ro xi'in tnu'u va'a Jesucristu. **11** Chi nux va'a xa vax ndi'i, yo va'a ka xa nuncas ma jin ndi'i.

12 Xaxe'e xa ka xini-da xa du'a kuu, xijan kuu xa ñatu ka kujanuu-da xa ja'an kaxi-da. **13** Ñatu ka kida mee-da ná n-xo kida Moisés, xa n-xo dada'u-s nuu-s iin da'ma, xa maxku jini koio ñayiu Israel xa vax ndi'i xadiñu nuu-s. **14** Ko ñayiu jan, ñatu du'a n-ka kutnuni ini-i. Te nde vitna, hora ka ka'u ñayiu Israel tnu'u ta'u tniu, te kuu ná kuu xa dani da'u nuu-i da'ma jan, xa ma kutnuni ini koio-i. Chi io xa jandixa iin ñayiu Cristu, te dada dita Cristu da'ma jan. **15** Nde vitna, ñatu ka kutnuni ini-i. Ka ka'u-i tnu'u ta'u tniu n-xia'an Ianyuux nuu Moisés, ko ñatu ka kutnuni ini-i nax ja'an.

16 Ko nux jandixa iin ñayiu Xto'o-ro Jesucristu, te xikojuiin da'ma jan nuu-i. **17** Te iin nuu kuu Xto'o-ro Jesucristu xi'in Espíritu Ii. Iin ñayiu, nux kidatniu Espíritu Xto'o-ro Jesucristu anu-i, te du'a tuu va'a-i xi'in Ianyuux. **18** Xijan kuu xa ntidaa mee-ro, ñatuka da'u nuu-ro da'ma jan. Kuu-ro ná kuu iin spejo nuu kixee dindu'a Ianyuux te xeye'e nuu ñinka ñayiu. Te diuni, dama ña'a-ia mee-ro. Tnii'-ro xa tnii'-ro xadiñu-ia, te du'a dama ña'a-ia mee-ro, xa ku kuu-ro ná kuu Cristu. Xa'a kuu xa kida Espíritu Xto'o-ro Jesucristu.

4 Xaxe'e xa n-kundau ini ña'a Ianyuux mee-da, n-ta'u tniu-ia xa daña juña tnu'u tnu'u Jesucristu nuu ñayiu, te xijan kuu xa ña kuita anu-da. **2** Daxio-da ntidaa xa yida'u, xi'in ntidaa xa kada xa kujanuu-da nuu ñayiu xi'in nuu Ianyuux. Ña danda'u-da ñayiu, ñatu dama-da tnu'u Ianyuux. Ka xini ntidaa ñayiu xa ja'an-da xandaa, te ja'an ndaa anu-i xa kuu-da se ja'an xandaa. Te na'a Ianyuux nax kida-da, te teku-ia nax ja'an-da. **3** Xian tnu'u-da tnu'u Jesucristu nuu ñayiu. Nux ñatu ka kutnuni ini ñayiu tnu'u jan, kuu xaxe'e xa ña ka juini-i xa jandixa-i Cristu. **4** Xaxe'e xa ña ka juini-i, te xadi kui'na anu-i, xa maxku kutnuni ini koio-i tnu'u Jesucristu. Taxnuni kui'na nuu ñuñayiu vitna, te kida-i xa ñatu ka xini ñayiu xa n-kida Cristu xaxe'e-ro. Ia kunxa'nú ka kuu Cristu, te ná kuu iin xa diñu xa diñu kuu tnu'u va'a-ia. Ko ñatu ka xini ñayiu xa n-tunda'a Ianyuux Cristu, xa taxnuni-ia nuu ntidaa xa io, ñatu ka xini-i xa nani kuu Ianyuux dati kuu

Cristu tuku. **5** Ñatu kachitnu'u-da tnu'u Jesucristu, xa kunduu koio-n xi'in mee-da, kachitnu'u-da tnu'u Jesucristu, xa kunduu koio-n xi'in mee-ia. Jesucristu kuu Xto'o-ro, te mee-da ka kuu se xinokuechi nuu mee-n, xaxe'e xa xemani-da Jesús. **6** Ná n-ta'u tniu Ianyuux xa ndii ngandii nuu nee, xa kua'a-ro xa kunde'a-ro xa io ñuñayiu ya'a, da n-tunda'a Ianyuux Cristu ñuñayiu, xa kua'a-ro xa jini-ro Ianyuux. Hora xini-ro nuu Jesucristu, xini-ro xadiñu Ianyuux, xini-ro xa Ia kunxa'nu ka kuu-ia, Ia taxnuni nuu ntidaa xa io.

Ñayiu ka jandixa Cristu kuu-ro

7 Xa n-xini-da xadiñu Ianyuux te xian tnu'u-da tnu'u Jesucristu nuu ñayiu, kuu iin xa va'a xa va'a xa ni iin ñayiu ña neva'a. Ná kuu kidi ñu'u ka kuu-da. Ña tuu na xadiñu mee-da. Meni xadiñu Ianyuux io. Na juña tnu'u-da tnu'u Jesucristu nuu ñayiu, ma jini koio ña'a-i mee-da, jini koio-i xa taxnuni Ianyuux kunxa'nu ka. **8** Juini kue'e vida ya'a-da, ko chindee ña'a Ianyuux xa kundee ini na'i-da. Juini kue'e xa da ndu ini ña'a, ko ñatu kuita anu-da. **9** Juini ka xini u'u ña'a-s, ko ñatu dandoo ña'a Ianyuux. Juini ka jantna'a-s xi'in-da, ko ma ka'ni ña'a-s. **10** Kiu xi'in kiu dava'a nga ñuu nuu tuu-da, kuu ná kuu xa xi'í mee-da ná n-xi'í Jesús. Ko n-nandoto Jesús, te kida-ia xa dati tuu ka mee-da. **11** Xaxe'e xa kunduu-da xi'in Cristu Jesús, te kiu xi'in kiu ka juini ñayiu xa ka'ni ña'a-i. Hora xini ña'a ñayiu mee-da, xini-i xa kida Jesús xa tuu na'i

ka mee-da ná tuu na'lí ka mee-ia.
12Xijan kuu xa xi'lí mee-da, xa
 kutuu va'a koio mee-n xi'in Ianyuux.

13Ja'an tnu'u Ianyuux:
 "N-jandixa-r. Xijan kuu xa n-ja'an-r." Mee-da tuku. Io-da confianza
 nuu Ianyuux. Jandixa-da tnu'u
 va'a, tnu'u Jesucristu. Xijan kuu
 xa xian tnu'u-da tnu'u jan nuu
 ñayiu. **14**Xini-da xa ná n-nadandoto
 Ianyuux Xto'o-ro Jesús, dani
 nadandoto ña'a-ia mee-da tuku.
 Ndone'e ña'a-ia mee-da xi'in
 mee-n, xa kutuu-ro, nduu-ro, xi'in
 Jesús nuu tuu Ianyuux kuia ma
 jin ndi'i. **15**Kundee ini-da xaxe'e
 mee-n. Kundee ini ka-da, xa kue'e
 xa kue'e ka ñayiu tnii koio xamani
 Ianyuux. Te dada juñal'a-i xa
 juñal'a-i xa n-kuta'u-i nuu Ianyuux,
 xa ndadaka'nu-i xa ndadaka'nu ka-i
 mee-ia.

16Xijan kuu xa ña kuita anu-da.
 Juini kue'e vida ya'a-da, te ñatuka
 kundee va'a yíki kuñu-da, ko ña
 kuita anu-da. Kiu xi'in kiu kida
 Ianyuux xa tuu va'a xa tuu va'a ka
 anu-da. **17**Juini kue'e vida ya'a-da
 vitna, ko ña kuu ná kuu iin xa vee,
 chi kida xa kutuu va'a-ro mee-n
 xi'in mee-da xi'in Cristu kuia ma
 jin ndi'i. Vax ndi'i xa ya'a-da kue'e
 vida, ko nuncas ma jin ndi'i xa
 kutuu va'a-da xi'in Cristu. Ná kuu
 iin xa kuta'u nga-da kuu, te ña tuu
 xa ka'nú ka. **18**Xijan kuu xa ñatuka
 xini-da nax io ñuñayiu. Xini-da nax
 io nuu tuu Cristu Jesús. Vax ndi'i
 ntdaa xa io ñuñayiu, ko nuncas ma
 jin ndi'i xa io nuu tuu Cristu Jesús.

5 Ná kuu iin ve'e todo ñuñayiu
 ya'a, kuu yíki kuñu-ro. Xini-ro
 xa nux danaa koio-s ve'e jan, te

nataxi Ianyuux iin ve'e xee andiu.
 Hn ve'e ña n-kidava'a nda'a ñayiu,
 iin ve'e nuu kutuu-ro kuia ma jin
 ndi'i. **2**Nini tuu-ro ve'e ñuñayiu
 ya'a, xenu ini-ro, chi kukajan ini-ro
 xa tnii-ro ve'e xee andiu. **3**Kuu ná
 kuu xa ndunuu-ro da'ma xee, xa
 nuncas koo vichi-ro. **4**Vitna tuu-ro
 ve'e ya'a xa kuu yíki kuñu-ro, xenu
 ini-ro te kue'e vida ya'a-ro. Ñadu xa
 juini-ro xa dandoo-ro ve'e tu'u, chi
 juini-ro xa tnii-ro ve'e xee. Xini-ro
 xa iin kiu kuú-ro. Ko hora tnii-ro
 yíki kuñu xee, dada nuncas ma kuú
 ka-ro. Kutuu va'a-ro xi'in Ianyuux
 andiu kuia ma jin ndi'i. **5**N-kida
 tu'a ña'a Ianyuux mee-ro xa du'a
 kuu. Te xá n-taxi-ia Espíritu Ii, xa
 kutnuni ini-ro xa du'a kuu.

6Xijan kuu xa ñatu kuita anu-da.
 Xa tuu na'lí ka-da ñuñayiu ya'a, kuu
 xa ta xee ka-da ve'e xee. Na xee-da
 nde ijan, kutuu va'a-da xi'in Xto'o-da.
7Ñuñayiu ya'a, jandixa-da-ia, ko
 ijan, jini-da-ia nuu xi'in nuu. **8**Xijan
 kuu xa ñatu kuita anu-da. Va'a ka xa
 ji'in-da xa kutuu-da xi'in Xto'o-da,
 dada xa kutuu ka-da ya'a. **9**Xijan kuu
 xa kida-da xa tna ini Xto'o-da. Nux
 kutuu ka-da ya'a, a kutuu-da xi'in-ia
 ijan, ko juini-da xa kada-da xa tna
 ini mee-ia. **10**Chi io xa kunujuin-ro,
 ntdaa-ro, nuu Cristu. Ndadanda
 ña'a-ia, na dande'a ña'a-ia ntdaa xa
 n-kida-ro na n-xo tuu-ro ñuñayiu ya'a.
 Nani n-kida-ro, dani tnii-ro. Kada-ia
 cuenta nuu iin iin-ro, nux n-kida-ro
 xava'a, a n-kida-ro xa ñatu xiniñu'u.

Maxku jantna'a koio ka-n xi'in Ianyuux

11Xijan kuu xa, xaxe'e xa xini-da
 xa io xa yu'u koio ntdaa ñayiu nuu

Ianyuux, kidatniu-da xa naxino ini ñayiu xa jandixa-i Cristu. Xini va'a Ianyuux nax kida-da, te xini-da xa mee-n tuku, va'a ka xini-n nax kida-da. ¹²Ñadu xa īnka vuelta ja'an va'a-da xaxe'e mee-da. Xa juini-da, kuu xa kua'a koio mee-n xa ja'an va'a-n xaxe'e-da nuu se kui'a ja'an. Xnde'a-s nanda kaa-da, ko ña ka xini-s nax kuu anu-da. ¹³Nux n-nduloko-da, nduloko-da xaxe'e Ianyuux. Nux va'a xani ini-da, va'a xani ini-da xaxe'e mee-n. ¹⁴Xaxe'e xa xemani ña'a Cristu mee-da, kida-da ntdaa xa kida-da. Xini-da xa n-xi'í mee-ia xaxe'e ntdaa ñayiu, te xijan kuu xa kuu ná kuu xa ntdaa ñayiu n-ka xi'í.

¹⁵N-xi'í-ia xaxe'e ntdaa ñayiu, xa ñayiu ka jandixa mee-ia, mayo ka-i kutuu koio xaxe'e mee-i, ko kutuu koio-i xaxe'e mee-ia. ¹⁶Ñatuka ja'an-da nanda kaa iin ñayiu. Nde Cristu, juini tuku n-xani ini-da xaxe'e-ia, ko vitna va'a xini-da jundu kuu-ia. ¹⁷Hn ñayiu, nux kunduu-i xi'in Cristu, xá n-ndada xee-ia-i. Ntdaa xa n-xo kuu-i xá n-ya'a. Xa kuu-i vitna, xa xee kuu.

¹⁸Ntdaa xa'a n-kida Ianyuux. Xa ka kida ñayiu kuechi, kuu ná kuu xa ka jantna'a-i xi'in Ianyuux. N-tunda'a Ianyuux Cristu, xa kada-ia xa kutuu mani koio ñayiu xi'in Ianyuux. N-kida Cristu xa tuu mani mee-da xi'in Ianyuux, te n-tunda'a ña'a-ia xa juña tnu'u-da tnu'u Jesucristu nuu ntdaa ñayiu, xa mee-i tuku kutuu mani koio-i xi'in Ianyuux. ¹⁹Xa ja'an-da kuu xa'a. Na n-xi'í Cristu, n-kida Ianyuux xa kutuu mani Ianyuux xi'in ñayiu ñuñayiu. Nux jandixa

iin ñayiu Cristu, te matuka kada kuenda Ianyuux kuechi-i. N-taxi Ianyuux tnu'u Jesucristu nuu mee-da, xa juña tnu'u-da nuu ntdaa ñayiu, xa kutuu mani koio ñayiu xi'in Ianyuux. ²⁰Xijan kuu xa kuu-da bajadori n-tunda'a Ianyuux xaxe'e Cristu. Hora xian tnu'u-da tnu'u Jesucristu nuu ñayiu, kuu ná kuu xa mee Ianyuux ja'an nuu-i. Xaxe'e Cristu xijan-da: "Maxku jantna'a koio ka-n xi'in Ianyuux." ²¹Cristu, nuncas ña n-kida-ia ni iin kuechi. N-kida u'u Ianyuux Cristu, xa ma kuú mee-ro xi'in kuechi-ro. Xaxe'e xa kunduu-ro xi'in Cristu, te ja'an Ianyuux xa ña tuu na kuechi-ro io.

6 Xá n-ka tnii-n xamani taxi Ianyuux. Ka kunduu-n xi'in Cristu Jesús. Kidatniu-da xi'in Ianyuux, xa kajan-da nuu-n xa kada koio-n xa kada koio ka-n xava'a.

²Ja'an tnu'u Ianyuux:

Va'a tiempo n-teku-r tnu'u-n.
Kiu ijan n-chindee ña'a-r,
xa kutuu va'a-n xi'in-r.

Te ja'an-da nuu-n xa vitna kuu tiempo va'a, te vitna kuu kiu chindee Ianyuux ñayiu, xa kutuu va'a koio-i xi'in-ia.

³Kida-da xava'a, xa ni iin ñayiu ma ndua xaxe'e iin xa kida mee-da. Kida-da xava'a, xa ni iin ñayiu ma kua'a xa kui'a ja'an-i xaxe'e tnii kida-da. ⁴Ntdaa xa ka kida-da, juini-da xa dande'a-da nuu ñayiu xa Ianyuux kuu Xto'o-da te ka kida-da xa juini mee-ia. Juini kue'e vida ya'a-da, te kiti ini ñayiu nuu-da, te ka xini u'u ña'a-i, ko kundee ini-da. ⁵Juini ka janña'a-i, te ka chindi'u ña'a-i vekaa, ko kundee ini-da. Te kidatniu-da

nde n-xiau loko-da, ko kundee ini-da. Juini ña tuu tiempo xa kidi-da, te n-xo xio-da doko, ko kundee ini-da. ⁶Kida-da xava'a. Juini-da xa jini ka-da Ianyuux. Ndetu kuee-da nuu ñayiu. Va'a-da. Kidatniu Espíritu li anu-da. Xemani-da Ianyuux xi'in ñayiu. ⁷Xian tnu'u-da xa kuu xandaa. Xi'in xa taxnuni Ianyuux, kida-da xava'a. Te xi'in xava'a jan, kuu ná kuu xa jantna'a-da xi'in ntdaa xa ña kuu xandaa. Jantna'a-da xi'in nda'a kua'a-da, xi'in nda'a datni-da, xa kundee-da. ⁸Uun tnee xndaxio ñayiu xañu'u nuu-da, te uun tnee kui'a ka ja'an ña'a-i. Uun tnee tekuechi ña'a-i, te uun tnee ka ja'an-i xa se va'a kuu-da. Ka ja'an-i xa danda'u-da ñayiu, ko ja'an na'i ka-da tnu'u Ianyuux, tnu'u xandaa. ⁹Ka ja'an ñayiu xa ña ka xini ña'a-i, ko va'a xini ña'a Ianyuux. Io-da xa kuú-da, ko na da tuu na'i ka. Ka xini u'u ña'a-i, ko ta ka'ni ña'a ka-i. ¹⁰Juini tnau ini-da, ko kiu xi'in kiu kida Ianyuux xa kuvete-da. Juini kunda'u-da, ko xia'an-da xaxii Ianyuux nuu kue'e ka xa kue'e ka ñayiu. Juini ña tuu nax neva'a-da, ko xaxii-da kuu ntdaa xa io.

¹¹Seyii, ñadi'lí ñuu Corinto, ñani-da ku'a-da, xá n-jal'an kaxi-da nuu-n. Va'a xa va'a xemani ña'a-da mee-n. ¹²Ñatu ndi'u anu-da nuu-n. Ko mee-n, ndi'u anu-n nuu mee-da. ¹³Ja'an-da nuu mee-n ná ja'an iin seyii nuu da'yá kuechi-s. Xijan-da xa juemani ña'a koio mee-n, ná xemani ña'a mee-da mee-n.

Ka kuu mee-ro veñu'u nuu tuu Ianyuux Ndito

¹⁴Ná kuu uu ngutu ka yuku xa ña xika iin nuu-tí, kuu xa tuu-ro

xi'in ñayiu ña kunduu xi'in Cristu. Maxku juejoon koio-n xa ku kuu iin nuu-n xi'in ñayiu ña jandixa Cristu. ¹⁵Nanda kua'a xa kunduu iin ñayiu xika nuu kanda, xi'in iin ñayiu xika nuu nee? ¹⁶Nani ñatu xani ini iin nuu Cristu xi'in kui'na, dani ña kua'a xa kani ini iin nuu ñayiu jandixa Cristu xi'in ñayiu ñatu jandixa-ia. ¹⁷Ña kua'a xa veñu'u nuu tuu Ianyuux Ndito, ku kuu iin nuu xi'in santu n-kidava'a ñayiu. Io xa kutnuni ini koio-n xa mee-n kuu nuu tuu Ianyuux Ndito. Ja'an tnu'u Ianyuux:

Kutuu-r xi'in ñayiu jan,
kaka mee-r me'ñu mee-i.
Ku kuu-r Ianyuux ka jandixa-i,
te ku kuu koio mee-i ñayiu
xemani-r.

¹⁷Dani ja'an tnu'u Ianyuux:
Maxku kada koio ka mee-n,
ná ka kida ñayiu ñatu ka
jandixa ña'a mee-r.
Ku kuu koio mee-n ñayiu diin
nuu mee-r.
Maxku tnii koio ka-n xa kui'a
kaa.
Te dada kueka va'a ña'a mee-r
mee-n.

¹⁸Te ku kuu mee-r Taa-n.
Te ku kuu koio mee-n da'yá yii-r
xi'in da'yá di'i-r.

Du'a ja'an Ianyuux taxnuni nuu
ntdaa xa io.

7 ¹⁹Nani mani-da, ku'a mani-da,
xá n-tnii-ro tnu'u n-taxi
Ianyuux. Xijan kuu xa na dandoo-ro
ntdantu'u xa ja'an Ianyuux xa kui'a
kaa. Na ku yu'u-ro nuu Taa-ro
Ianyuux te kada-ro xa juini mee-ia,
xa ndundoo yíki kuñu-ro xi'in
xaxtnuni-ro.

N-ka natu ini ñayiu Corinto kuechi-i

²Kueka va'a ña'a-n xi'in ntdaa anu-n. Ña n-kida-da xa u'u nuu-n, ni iin-n. Ña n-kida-da xa na kada iin-n xa u'u, ña n-danda'u ña'a-da, ni iin-n. ³Ñatu ja'an-da xa'a xa tekuechi ña'a-da. Xá n-ja'an-da xa xtuu-n anu-da. Io tu'a-da xa kuú-da xi'in-n a kutuu-da xi'in-n. ⁴Io-da kue'e confianza nuu-n. Najuén tnu'u ña'a-da nuu ntdaa ñayiu. Juini kue'e vida ya'a-da, ko kuka'nu anu-da te yo kuvete-da xaxe'e-n.

⁵Na n-kixee-da Macedonia, ña n-kua'a-da xa ndetatu-da. Kue'e vida n-ya'a-da. Kiú xi'in kiú ñayiu ña ka jandixa Cristu, n-ka jantna'a tnu'u-i xi'in-da. Te n-yu'u anu-da xaxe'e mee-n, xa nada ña'a ma jandixa koio ka-n. ⁶Ko xia'an Ianyuux tnu'u kanu ini nuu ñayiu kuita anu. N-taxi-ia tnu'u kanu ini nuu mee-da, na n-kida-ia xa n-kixee Tito. ⁷Kuka'nu anu-da, xaxe'e xa n-kixee Tito, ko dani kuka'nu anu-da, xaxe'e xa kuka'nu anu mee-s xaxe'e mee-n. N-ja'an-s xa ka kukajan ini-n xa jini ña'a-n. N-najani-s xa ka tnau ini-n. N-ja'an-s xa ka juini-n xa jandixa koio-n tnu'u-da. Te xijan kuu xa n-kuvete-da xa n-kuvete-da.

⁸Juini n-kida-da xa n-ka tnau ini-n, xaxe'e carta n-kidava'a-da, ko n-ndoñu'u xa da kada-da. Juini n-tnau ini-da xaxe'e carta jan, ko ñatuka tnau ini-da vitna. Xini-da xa n-ka tnau ini-n, ko xaku ni kiú. ⁹Vitna kuvete-da. Ñatu kuvete-da xaxe'e xa n-kida-da xa n-ka tnau ini-n. Kuvete-da xa hora n-ka tnau ini-n, n-ka natu ini-n kuechi-n nuu

Ianyuux. N-juini Ianyuux xa tnau ini koio-n xaxe'e kuechi-n. Nux ña n-kidava'a-da n-kuu, te dani kutuu-n xi'in kuechi-n. ¹⁰Xaxe'e xa n-ka tnau ini-n xaxe'e kuechi-n ná n-juini Ianyuux, n-ka natu ini-n kuechi-n nuu-ia, te n-dakaku ña'a-ia. Te du'a ñatuka ka tnau ini-n. Ñayiu ñatu jandixa Ianyuux, juini tnau ini-i, ko ñatu xiniñu'u, te dani kuú koio-i xi'in kuechi-i. ¹¹Kunde'a koio-n nax n-ya'a. Xaxe'e xa n-ka tnau ini-n ná n-juini Ianyuux, n-ka kidatniu-n xa kada koio-n xava'a. N-ka ja'an ndaa-n xaxe'e-n. N-ka kití ini-n, te n-ka yu'u-n. N-ka kukajan ini-n xa jini ña'a-n mee-da inka vuelta, te n-ka xio anu-n xa kada u'u-n se n-kida xa u'u. Xi'in ntdaa xa n-ka kida-n, xá n-ka dande'a ña'a-n xa ka juini-n xa kada koio-n xava'a. ¹²N-kidava'a-da nuu mee-n, xa dande'a tna'a mee-n xa xandaa kuu xa kada koio-n ná n-ja'an-da. Te nde'a Ianyuux xa da kada koio-n. ¹³Xijan kuu xa kuka'nu anu-da.

Kuka'nu anu-da, ko dani yo kue'e kuvete-da, xaxe'e xa kuvete Tito. N-ka chindee-n-si xa ñatuka yi ini-s, n-ka kida-n, ntdaa-n, xa ndetatu anu-s. ¹⁴N-ja'an va'a-da xaxe'e mee-n, te n-ka kida-n xa ñatu kujanuu-da. Nani n-ja'an-da meni xandaa nuu mee-n, dani n-dande'a ña'a-n mee-da xa meni xandaa n-ja'an-da nuu Tito, hora n-ja'an va'a-da xaxe'e mee-n. ¹⁵Yo va'a xemani ña'a Tito mee-n, xaxe'e xa naja'an-s nanda n-ka jandixa-n tnu'u-s. Ja'an-s xa ña n-ka kuxee ini-n, ja'an-s xa yo kue'e n-ka kukajan ini-n xa kada koio-n xava'a.

¹⁶Kuvete-da. Io-da ntidaa confianza nuu-n.

Juña'a koio-n jundu ndoñu'u ka

8 Ñani-da ku'a-da, juini-da xa jini koio mee-n xamani n-xia'an Ianyuux ñani-ro ku'a-ro xtuu do Macedonia. ²Juini kue'e xa kue'e vida ka ya'a-i, ko dani kuvete-i xa kuvete-i. Juini yo nde'e kunda'u-i, ko n-ka xia'an-i xa n-ka xia'an-i nuu ñani-ro xi'in ku'a-ro xtuu ñuu Jerusalén. ³Ja'an ntidaa-da xa n-ka xia'an-i ntidaa xa n-kua'a-i, te kue'e ka. ⁴Ñatu n-xijan-da xa juña'a-i. Mee-i, yo n-ka xijan-i xa kada-da xamani xa juejoon-da xa mee-i tuku kunduu koio xi'in-da, xa chindee-i ñani-ro ku'a-ro ndoñu'u ka. ⁵N-xani ini-da xa ita'u ni xa juña'a-i, chi yo kunda'u-i. Ko ña'a. N-ka kukajan ini-i xa kada-i ntidaa xa juini Ianyuux. Ditna ka n-xia'an-i mee-i nuu Ianyuux, te dada n-ka xio anu-i xa kada-i dava'a nga xa kajan mee-da. ⁶Xijan kuu xa n-xijan-da nuu Tito xa chindee ña'a-s mee-n, xa daxinokava koio-n tniu n-ka kixe'e-n, na n-xo tuu-s xi'in-n. ⁷Yo va'a ka kida-n ntidaa xa ka kida-n. Ka jandixa-n Cristu Jesús. Ka xian tnu'u-n tnu'u Jesucristu nuu ñayiu. Ka kutnuni ini-n tnu'u-ia, te ka kida-n xava'a. Ka xemani ña'a-n mee-da. Io xa tnii koio-n xa tnii koio ka-n xamani ya'a tuku, xa chindee koio-n ñani-ro ku'a-ro ka ndoñu'u ka.

⁸Ñatu ta'u tniu-da nax juña'a-n nuu ñani-ro ku'a-ro Jerusalén. Diko ni juini-da xa jini koio-n nax n-ka kida ñani-ro ku'a-ro Macedonia. Nux xandaa kuu xa xemani-n

ñani-ro ku'a-ro, io xa dande'an-yi xa xemani-n-yi. ⁹Xá n-ka xini-n xamani Xto'o-ro Jesucristu. Ka xini-n xa juini n-xo tuu kuika-ia andiu, ko na n-kixee-ia ñuñayiu ya'a, te n-kunda'u-ia. N-kunda'u-ia xaxe'e mee-n, xa kutuu kuika koio mee-n andiu.

¹⁰Xaxe'e mee-n, du'a kachitnu'u-da. Kuia n-ya'a-ro, va'a n-ka kixe'e-n xa nakueka koio-n xa juña'a-n. N-ka juini-n xa kada koio-n xa'a. ¹¹Vitna daxinokava koio-n xa n-ka kixe'e-n. Nani n-ka xio tu'a-n xa kada-n, dani kada koio-n ná io ná jua'an. Kada koio-n ntidaa xa kua'a-n. ¹²Nux juini iin ñayiu xa juña'a-i, te kueka va'a Ianyuux dava'a nga xa io. Ñatu xijan Ianyuux xa juña'a-i xa ña tuu nax io.

¹³Ñadu xa juini-da xa juña'a mee-n xa kutuu va'a koio inka ñayiu, te du'a kue'e vida ya'a koio mee-n. ¹⁴Juini-da xa kua'a xa kutuu va'a koio mee-i, ná xtuu va'a mee-n. Vitna xtuu va'a mee-n, te ndoñu'u ka mee-i. Mee-n ka kua'a xa chindee-n-yi vitna, te inka kiu, na chindee ña'a mee-i mee-n. Dani kutuu va'a koio mee-i, te kutuu va'a koio mee-n. ¹⁵Kuu ná ja'an tnu'u Ianyuux: "Se n-xo nachii kue'e maná ña tuu nax ndoo ka, te se n-xo nachii ita'u ni, ña ndoñu'u ka-s."

Tito xi'in se ka kidatniu xi'in-s

¹⁶Na kuta'u-da Ianyuux xa n-kida-ia xa nani ndu ini mee-da xaxe'e-n, dani ndu ini Tito xaxe'e-n. ¹⁷Na n-xijan-da xa ji'in-s nuu-n, te n-xejoon-s. Ña n-kidajuexa-da-s, ni

ita'u ni. Ji'in-si xaxe'e xa ndu ini-s xaxe'e mee-n, te juini-s xa ji'in-s.

¹⁸Tunda'a-da inka ñani-ro xi'in Tito. Xian tnu'u-s tnu'u Jesucristu nuu ñayiu, te ntdaa ñayiu jandixa Cristu ka ja'an va'a xaxe'e-s.

¹⁹Ñani-ro xi'in ku'a-ro ntdaa veñu'u Macedonia, nduku-s-si xa kunduu-s xi'in-da, hora kada-da xamani ya'a. Te xamani ya'a, kida-da xa jini koio ntdaa ñayiu xa Ia kunxa'nu ka kuu Ianyuux jandixa-ro. Diuni juini-da xa dande'a-da ntdaa ñayiu xa ka kida mee-n xava'a. ²⁰Du'a ka kida-da, xa ma tekuechi ña'a ni iin ñayiu xa kida-da xa u'u, chi kue'e xa n-ka doko-i io. ²¹Juini-da xa jini Ianyuux xi'in ntdaa ñayiu xa ka kida-da meni xava'a.

²²Te tunda'a-da inka ñani-ro tuku. Kue'e vuelta xá n-xini-da xa juini-s xa kada-s xa juini Ianyuux. Va'a kida-s ntdaa xa kida-s. Io-s kue'e confianza nuu mee-n, te na'a-da xa va'a kadatniu-s xi'in-n. ²³Tito, kuu-s se kunduu xi'in mee-da, kidatniu-da, nduu-da, xaxe'e mee-n. Uu ka ñani-ro, kuu-s se tunda'a ña'a ñani-ro veñu'u ya'a. Ka kidatniu-s xa koo koio ntdaa ñayiu xañu'u nuu Cristu. ²⁴Xijan kuu xa kueka va'a koio-n-si. Dande'a koio-n ñani-ro ku'a-ro, xa ndaa xa xemani va'a-n ñayiu xi'in Ianyuux. Du'a kutnuni ini koio-s nakuenda ja'an va'a-da xaxe'e-n.

Kuvete koio-n hora xia'an-n iin xa ndoñu'u ñayiu

9 Natu ndoñu'u xa ja'an-da kuenda tvini ka xajan tna'a-n xaxe'e ñani-ro ku'a-ro ka jandixa Jesucristu. ²Xini-da xa ka juini-n

xa chindee-n-yi. Nuu ñani-ro ku'a-ro Macedonia, xa n-ja'an va'a-da xaxe'e-n. Ja'an-da xa nde xá nduxi xá xndaxio tu'a mee-n, se Acaya, xa chindee koio-n. Xaxe'e xa ka kida mee-n xamani ya'a, kue'e ñani-ro ku'a-ro Macedonia ka juini xa chindee mee-i tuku.

³Tunda'a-da ñani-ro nuu-n vitna, xa chindee ña'a-s xa koo tu'a koio-n, ná n-ja'an-da. Xá n-ja'an va'a-da xaxe'e-n, te ña juini-da xa du'a ma koo. ⁴Chi nux naxee koio iin uu ñani-ro Macedonia xi'in-da, te ta koo tu'a koio ka-n, te ya'a-da xa januu nuu-s, xaxe'e xa n-xio-da confianza nuu-n. Te mee-n tuku, kujanuu koio-n nuu-s. ⁵Xijan kuu xa n-xani ini-da xa ndoñu'u xa kajan-da ñani-ro, xa juindodo nuu-s ji'in, xa chindee ña'a-s xa koo tu'a ntdaa. Xá n-ka ja'an-da xa juini-n xa juña'a-n iin xa va'a xa va'a. Nux du'a kada-ro, te du'a kuu iin xava'a kada koio-n, te ma kuu iin xa xia'an nga te dada natu ini-n.

⁶Naja'an koio-n xa ja'an-ro: Nux xate iin seyi ita'u ni triu, te ita'u ni xa kax ko'o-s ni'i-s. Nux xate-s kue'e triu, te kue'e xa kax ko'o-s ni'i-s. ⁷Mee-n du. Na juña'a koio-n nanda ka juini-n xa juña'a-n.

Maxku juña'a-n ni iin xa ña juini-n xa juña'a-n. Maxku tnau ini koio-n, maxku juña'a-n xaxe'e xa xijan mee-da. Chi xemani Ianyuux ñayiu kuvete hora xia'an-i iin xa xia'an-i.

⁸Kua'a Ianyuux xa taxi-ia xamani-ia xi'in xamani-ia nuu-n. Kiu xi'in kiu tni koio ka-n ntdaa xa ndoñu'u-n. Taxi-ia xa ndoñu'u mee-n, te taxi-ia xa juña'a nga-n xa juña'a nga-n nuu inka ñayiu. ⁹Ja'an tnu'u Ianyuux:

Se kui'a ña n-kuu-s.

N-xia'an-s nuu ñayiu ka kunda'u.
Nikava nikuita ndoo xava'a
n-kida-s.

¹⁰Ná xia'an Ianyuux triu nuu se xate triu, te dada xia'an-ia tila xa kaxi-s, da taxi-ia ntidaa xa ndoñu'u mee-n, te kada-ia xa kada koio-n xa kada koio ka-n xava'a.

¹¹Taxi Ianyuux kue'e xa kue'e ka nuu mee-n, xa kue'e xa kue'e ka juña'a nga mee-n nuu ñinka ñayiu. Kane'e-da ji'in xa juña'a koio mee-n, te xijan kada xa juña'a koio ñani-ro ku'a-ro xa n-kuta'u-i nuu Ianyuux.

¹²Na kada koio mee-n xamani ya'a, juña'a-n xa ndoñu'u ka nuu ñayiu ka kunduu xi'in Ianyuux, te diuni kada-n xa juña'a koio mee-i xa n-kuta'u-i xi'in xa n-kuta'u-i nuu Ianyuux. ¹³Na kada koio-n xamani ya'a, jini koio ñani-ro ku'a-ro xa ka jandixa mee-n tnu'u Jesucristu, te juña'a koio-i xa n-kuta'u-i nuu Ianyuux. Diuni juña'a koio-i xa n-kuta'u-i, xaxe'e xa ka kunduu-n xi'in mee-i, hora xia'an-n xamani ya'a nuu mee-i, xi'in nuu ntidaa ñani-ro ku'a-ro. ¹⁴Te kajan ta'u koio-i nuu Ianyuux xaxe'e-n.

Juemani ña'a koio-i mee-n, xaxe'e xa taxi Ianyuux xamani-ia xi'in xamani-ia nuu-n. ¹⁵iNa kuta'u-ro Ianyuux xaxe'e xamani taxi-ia! iÑa ni'i-da tnu'u ja'an-da nanda xemani ña'a Ianyuux!

Mee-da, Spalu, se n-tunda'a Ianyuux kuu-da

10 Mee-da, Spalu, xijan-da nuu-n, xa maxku daxio koio-n tnu'u-da. Ná n-jandixa Cristu Taa-ia Ianyuux, da jandixa

mee-da Ianyuux. Se va'a n-kuu Cristu, se ñatu n-kuxee ini nuu Ianyuux. Te du'a kuu mee-da. Ka ja'an-s xa kunda'u kukee-da nuu-n hora tuu-da xi'in-n, te ka ja'an-s xa yo ndunde'e-da nuu-n hora xika tuu-da. ²Xijan-da nuu-n xa maxku kadajuexa ña'a koio-n, xa ndunde'e-da nuu se ka ja'an xa kida-da dava'a nga xa juini-da xa ni'i-da xa juini-da. ³Xandaa kuu xa kuu-da iin seyii, ná kuu dava'a nga ñinka seyii, ko ña jantna'a-da ná jantna'a ñinka seyii. ⁴Jantna'a-da, ko ñatu xetniu-da xa xetniu ñayiu ñatu ka jandixa Cristu. Jantna'a-da xi'in xa taxnuni Ianyuux, xa danaa-da ntidaa xa kida xa ma jandixa koio ñayiu Ianyuux. Kuu ná kuu xa danaa-da iin cuartel a iin vekaa ka'nu. Dajane-da xeve'e, danaa-da ntidaa xa io. ⁵Dande'a ña'a-da xa ña ka xani ini va'a se ijan. Dande'a ña'a-da xa se najuen tnu'u mee-s ka kuu-s, se ñatu juini xa jini koio mee-n Ianyuux. Kada-da xa dandoo koio-n xaxtnuni mee-s, xa kada koio-n xa juini Cristu. ⁶Na kada koio mee-n ná io ná jua'an xa jandixa va'a koio-n Cristu, te io tu'a mee-da xa kada u'u-da ntidaa se ka kuxee ini.

⁷Ka xini-n nanda kaa xa xnde'a-n, te ka xani ini-n xa kutnuni ini-n. Nux xani ini iin ñayiu xa kunduu-i xi'in Cristu, io xa najani ini-i xa nani kunduu-i xi'in Cristu, dani kunduu mee-da xi'in Cristu tuku.

⁸Ja'an-da xa n-taxi Xto'o-ro xa taxnuni-ia nuu mee-da, te n-tunda'a ña'a-ia mee-da nuu mee-n. Te ma kujanuu-da xa du'a ja'an-da. Ña n-taxi-ia xa taxnuni-ia xa danaa

ñia'a-da, n-taxi-ia xa taxnuni-ia xa chindee ña'a-da. ⁹Ña juini-da xa kani ini koio-n xa kidava'a-da carta nuu-n xa dayu'u ña'a-da. ¹⁰Xini-da xa ka ja'an-s: "Carta kidava'a Spalu kuu xa taxnuni-s xi'in xa ndaku-s, ko mee mee-s ña ndaku-s, te ñatu xiniñu'u tnu'u ja'an-s." ¹¹Ña kutnuni ini koio-s xa nani kuu-da hora tuu xika-da, dani ku kuu-da hora kutuu-da xi'in-n. Xa kidava'a-da xi'in xa kada-da, iin nuu kuu.

¹²Ña kua'a-da xa dadavatna'a-da xi'in se ja'an va'a mee-s. Ka chiku'a tna'a-s mee-s, ka dadavatna'a-s mee-s. Du'a kuu xa xa lilu ka kida-s. ¹³Na n-taxi Ianyuux tniu-da, n-tunda'a ña'a-ia mee-da nde Corinto. Nux ja'an va'a-da, ja'an va'a-da xaxe'e tniu n-taxi Ianyuux. ¹⁴Kidatniu-da xi'in mee-n, xaxe'e xa n-tunda'a ña'a Ianyuux nuu-n. Ki'na ka mee-da n-xee nde ñuu-n, xa kachitnu'u-da tnu'u Jesucristu. ¹⁵Ñatu ka najuen tnu'u-da mee-da xaxe'e tniu n-ka kida inka ñayiu. Xndetu-da, xa hora jandixa va'a koio ka mee-n, dani kadatniu koio ka mee-da me'ñu mee-n. ¹⁶Te dada juña tnu'u-da tnu'u Jesucristu nuu ñayiu xtuu xika ka dada mee-n. Chi ma najuen tnu'u-da mee-da xaxe'e tniu ka kida inka ñayiu.

¹⁷Nux ja'an va'a iin ñayiu, na ja'an va'a-i xaxe'e Xto'o-ro. ¹⁸¿Nax xiniñu'u nux ja'an va'a iin seyii xaxe'e mee-s? Xa xiniñu'u kuu xa xitotnuni Ianyuux mee-s, te ja'an va'a mee-ia xaxe'e-s.

**Se ka ja'an xa Ianyuux
n-tunda'a mee-s, ko ña ndaa**

11 ¿Ka xani ini-n xa ja'an-da
na ja'an iin se lilu a? Ko

io xa kunini na'i koio ka-n. Joon, kundetu kuee koio-n. ²Xá n-kida Ianyuux xa yo va'a xemani ña'a-da. Ná kida iin seyii nuu da'ya di'i-s hora tnunda'a-i, da n-kida ña'a-da mee-n. N-xia'an-da tnu'u-da nuu Cristu, xa juña'a-da mee-n nuu mee-ia. Te juini-da xa ku kuu koio-n ná kuu iin dichi luchi va'a tnunda'a xi'in idini seyii. ³Ko ndu ini-da xaxe'e-n. Io seyii ka juini xa kada maxu ña'a-s. Danda'u ña'a-s mee-n, ná n-danda'u kui'na Eva. N-ja'an kui'na tnu'u vete, ko ña n-kutnuni ini Eva xa tnu'u vete n-kuu. Juini-da xa va'a kutnuni ini koio mee-n. Juini-da xa juemani koio-n Cristu, juini-da xa jandixa koio-n-ia xi'in ntddaa anu-n. ⁴Se ijan, tuku kachitnu'u-s Jesús, ka dama-s-ia. N-ka tnií mee-n Espíritu Ianyuux. Se ijan ka kida xa dandoo-n Espíritu Ianyuux, xa kada-n xa juini kui'na. N-ka tnií mee-n tnu'u Jesucristu. Inka tnu'u kachitnu'u-s nuu-n, te ka xejoon-n. Dava'a nga se vaxi, te ka xeka va'a-n-si. Te ndu ini-da xa nada ña'a kueka va'a koio-n tnu'u ka ja'an-s. ⁵Ka ja'an-s xa kunduu-s xi'in Cristu, ka ja'an-s xa se n-tunda'a Ianyuux ka kuu-s. Va'a xa va'a ka najuen tnu'u-s mee-s. Ja'an mee-da xa ñatu kunxa'nu ka mee-s dada mee-da. ⁶Juini ña ja'an vivo-da, ko kutnuni ini va'a-da xa ja'an-da. Kiu xi'in kiu, ntddaa xa kida-da, n-dande'a ña'a-da xa kutnuni ini va'a-da tnu'u va'a Jesucristu.

⁷Nuncas ña n-jen ya'u-da na n-kachitnu'u-da tnu'u Ianyuux. N-ka ni'i mee-n xa kutuu va'a koio-n xi'in Ianyuux, ko n-xo

kunda'u n-xo kukee mee-da. ¿Ka xani ini-n xa xa'a kuu xa n-kida-da xa u'u nuu-n a? ⁸Kuu ná kuu xa n-du'u-da ñani-ro ku'a-ro iñka veñu'u, xa ma ndoñu'u xa kajan-da nuu mee-n xa kundeka ña'a-n.

⁹Na n-xo tuu-da xi'in-n, juini n-ndoñu'u ka-da, ko ni iñ se n-xijan-da nuu-n. Na n-ka xee ñani-ro Macedonia, n-ka taxi nga mee-s ntdaa xa ndoñu'u-da. Kiu ijan ña n-xijan-da ni iñ, te vitna ma kajan-da ni iñ. ¹⁰Ná n-ja'an Cristu xandaa, da ja'an mee-da xandaa. Juini-da xa ni iñ ñayiu distrito Acaya, maxku ja'an xa n-xo ndeka ña'a-i. ¹¹Te, iñakuenda xa du'a ja'an-da? ¿Xaxe'e xa ñatu xemani ña'a-da mee-n a? iÑa'a! Na'l Ianyuux xa yo xemani ña'a-da mee-n.

¹²Ko ná kida-da vitna, du'a kada na'i ka-da, xa ma kua'a xa ja'an koio se ijan xa kuu mee-s ná kuu mee-da. ¹³Ña n-tunda'a Cristu mee-s. Ka danda'u-s ñayiu. Ka ja'an-s xa ka kuu-s se n-tunda'a Cristu, ko ña ndaa. ¹⁴Mee kui'n-a kida xa kaa-i ná kaa ángel, ia xinokuechi nuu Ianyuux, ia vaxi xi'in xadiñu Ianyuux. ¹⁵Te diuni, iñakuenda ka xani ini-n xa ma kada koio se ijan ná ka kida-s? Se xinokuechi nuu kui'n-a ka kuu-s, te ka kida-s xa kaa-s ná kaa se kida xava'a. Ko nani ka kida-s, dani ndadandaa ña'a Ianyuux mee-s.

Ntdaa vida n-ya'a Spalu

¹⁶Înka vuelta ja'an-da xa maxku kani ini koio-n xa n-nduloko-da. Ko nux ka xani ini-n xa n-nduloko-da, ko kundetu koio-n, na ja'an-da ná

ja'an iñ se lilu. Juejoon koio-n xa na najuen tnu'u-da mee-da ita'u ni. ¹⁷Vitna, ñatu ja'an-da tnu'u Xto'o-da. Diko ni najuen tnu'u-da mee-da, ná ja'an iñ se n-nduloko. ¹⁸Io kue'e ñayiu ka najuen tnu'u mee-i ñuñayiu ya'a. Te dani daña, iñax kuu xa na najuen tnu'u-da mee-da? ¹⁹Andix ka kuu se kutnuni ini va'a, te kundee ini koio-n nuu se n-nduloko. ²⁰Nux ka kida-s xa ka kuu-n se kidatniu du'a nuu mee-s, dani xndetu kuee-n nuu-s. Nux ka xetniu ña'a du'a-s, te ña tuu nax ka ja'an mee-n. Nux ka danda'u ña'a-s xi'in tnu'u-s, te kidajuexa ña'a-s xa kada koio-n xa juini mee-s, te ka xejoon-n. Nux se taxnuni nuu-n ka kuu-s, ko vatuka. Nux ka katu-s nuu-n, ko dani ka xeka va'a-n-si. ²¹iKujanuu-da nuu-n, xa ña n-ndunde'e mee-da nuu-n, ná n-ka kida ña'a mee-s!

Ja'an-da ná ja'an iñ se lilu. Nux ka ja'an va'a mee-s xaxe'e mee-s, te ja'an va'a mee-da xaxe'e mee-da tuku. ²²¿Ka ja'an-s xa ka kuu-s se Israel a? Mee-da tuku. ¿Ka ja'an-s xa ka kuu-s da'ya taxa'n tuetnu-s Abraham a? Mee-da tuku. ²³¿Ka ja'an-s xa ka kuu-s se xinokuechi nuu Cristu a? Ja'an-da ná ja'an iñ se n-nduloko, ko ja'an-da xa kuu-da iñ se xinokuechi yo va'a ka dada mee-s. Kue'e ka n-kidatniu mee-da dada mee-s. Xaxe'e Cristu, n-yindi'u-da vekaa kue'e ka vuelta dada mee-s. Kue'e ka vuelta n-ka janña'a ñayiu mee-da dada mee-s. Kue'e vuelta xaku nga kuú-da. ²⁴O'on vuelta n-ka janña'a sexa'n nu Israel cuarta ñii. Hin iñ vuelta n-ka janña'a-s oko xaun koon

vuelta. ²⁵Uni vuelta n-ka janña'a soldado romano bastón. ²⁶In vuelta n-ka janña'a ñayiu yuú, xa ka'ni ña'a-i. Uni vuelta nduxi barcu nuu jua'an-da ndute mar. Te oko koon hora n-kundee ini-da nuu ndute. ²⁷Kue'e vuelta n-xikonuu-da ñuu xi'in ñuu, te n-xio kue'e xa n-kida xa yu'u-da. N-ya'a-da de'va na'nu. N-ya'a-da nuu io ñadu'u. N-ka xini u'u ña'a ñayiu Israel, te n-ka xini u'u ña'a ñayiu ña ka kuu ñayiu Israel. N-ya'a-da ñuu na'nu, n-ya'a-da yuku, n-ya'a-da nuu ndute mar. N-ka xini u'u ña'a se ka danda'u ñayiu, se ka ja'an xa ka kuu-s ñani-ro, ko ña ndaa. ²⁸Yo nde'e n-xo kidatnii-da, te kue'e vida n-xo ya'a-da. Io kiu ni ña n-xo kidi-da. N-xo kojon-da. N-xo yichi-da ndute. Kue'e vuelta ña n-xio tiempo xa kaxi-da, xa chindee-da ñinka ñayiu. N-xo kuvixi-da, te ña n-xio da'ma-da.

²⁹Kiu xi'in kiu kue'e vida ya'a yiki kuñu-da, ko diuni kue'e vida ya'a anu-da, xaxe'e xa ndu ini-da xaxe'e ñani-ro xi'in ku'a-ro ntddaa veñu'u. ³⁰Nux iin ñayiu ña kundee ini xa jandixa na'i ka-i Xto'o-ro Jesucristu, te juini-da xa nujuuin-da diñi-i, xa juña'a-da tnu'u kanu ini nuu-i. Nux iin ñayiu ndua xa kida-i xa u'u, te kujanuu mee-da, te tnau ini mee-da. ³¹Nux io xa ja'an va'a-da xaxe'e-da, ja'an-da xa ña ndaku-da. ³²Na'a Ianyuux xa ña ja'an-da tnu'u vete. Kuu-ia Taa Xto'o-ro Jesucristu. Na juña'a-ro xa n-kuta'u-ro nuu-ia, kuia ma jin ndi'i. ³³Na n-xo tuu-da ñuu nani Damasco, te n-nanduku ña'a gobernador. N-kidatnii-s nuu se kunxa'nu ka nani Aretas. N-ta'u

tniu-s soldado-s, xa kadi koio-s ye'e ñuu Damasco, xa tnií presu ña'a-s mee-da. ³⁴Ko ñani-ro n-ka dakeé ña'a xiti iin yiika ka'nu, te n-ka nune ña'a-s iin ventana xeve'e ka'nu ñuu jan, te du'a n-kuu xa n-kaku-da.

N-xe'en Spalu nuu tuu Ianyuux

12 Ña tuu nax ni'i-da, xa ja'an va'a-da xaxe'e-da. Ja'an-da nax n-kida Xto'o-ro Jesucristu. N-datu ini ña'a-ia, n-dande'a ña'a-ia mee-ia xi'in xa taxnuni-ia. ²Xini-da iin seyií kunduu xi'in Cristu. Xá n-kuu uxi koon kuia n-tnii Ianyuux mee-s, xa n-xe'en-s xi'in-ia nde andiu nuu tuu-ia. Ña xini-da nux n-xe'en yiiki kuñu-s, o meni anu-s. Ko Ianyuux na'a nax n-kuu. ³⁻⁴Xini-da xa ndeka Ianyuux se ijan n-xe'en nde andiu, nuu nani paraíso. Ña xini-da nux n-xe'en yiiki kuñu-s, o meni anu-s. Na'a Ianyuux nax n-kuu, ko ña xini mee-da. Te ijan n-teku-s tnu'u ña kua'a xa ja'an-s, chi ña n-xejoon Ianyuux xa ja'an-s tnu'u jan. ⁵Ja'an va'a-da, xaxe'e iin seyií kuu ná kuu se ijan, ko xaxe'e mee-da, ma ja'an va'a-da. Xaxe'e mee-da, ja'an ni-da xa ña ndaku-da xa kada-da tniu n-taxi Ianyuux. ⁶Nux n-juini-da xa najuen tnu'u-da mee-da n-kuu, kua'a-da, ko dani ma ku kuu-da se liliu, chi xandaa ja'an-da. Ko du'a ñatu kida-da, nada kani ini va'a ka iin ñayiu xaxe'e-da. Va'a ka xa kototnuni ña'a mee-i, mee-da xi'in tnu'u-da.

⁷Va'a xa va'a xa n-dande'a ña'a Ianyuux. Xaxe'e xa n-xini-da iin xava'a xa ña kua'a ñayiu xa jini-i, te n-kida Ianyuux xa ña ndaku-da. N-xejoon-ia xa janña'a kui'na

mee-da. Kuu ná kuu xa tuu ña'a ka-i, xi'l'in iin iñu deen. Du'a n-kida Ianyuux, xa ña kua'a-da xa najuen tnu'u-da mee-da. ⁸Uni vuelta n-xijan-da nuu Xto'o-ro Jesucristu xa kine'e-ia iñu jan. ⁹Ko n-ja'an-ia: "Xemani ña'a-r mee-n, te xijan kuu xa ña tuu nax ndoñu'u-n. Hora ña ndaku mee-n, te jini koio ñayiu xa chindée ña'a-r xi'l'in xa taxnuni mee-r." Xijan kuu xa kuvete-da hora ja'an-da xa ña ndaku-da, chi hora ña ndaku mee-da, tnii-da xa tnii ka-da xandaku Cristu. ¹⁰Xijan kuu xa juini ña ndaku-da, ko kuvete-da. Juini kui'a ka ja'an ñayiu nuu-da, ko kuvete-da. Juini kue'e vida ya'a-da, ko kuvete-da. Juini ka xini u'u ña'a ñayiu, ko kuvete-da. Juini ña kua'a-da xa kada-da xa juini-da, ko kuvete-da. Kuvete-da xaxe'e Cristu. Xaxe'e mee-ia, nahora ña ndaku-da, hora ijan, taxi-ia xandaku mee-ia.

Yo ndu ini Spalu

¹¹Xá n-kuu-da iin se lili. Xá n-ja'an va'a-da xaxe'e-da, ko mee-n n-ka kidajuexa ña'a. N-xio xa ja'an va'a koio mee-n xaxe'e-da, ko ña n-ka kida-n. Se ka ja'an xa n-tunda'a Ianyuux mee-s, ña ka kunxa'nu ka-s dada mee-da. Juini ña ya'u-da ni iin, ko ña kunxa'nu ka mee-s dada mee-da. ¹²Na n-xo tuu-da xi'l'in-n, n-dande'a ña'a Ianyuux xa kuu-da iin se n-tunda'a-ia. N-kida-ia milagru xi'l'in tniu ka'nu ka, xa ni iin ñayiu ma kua'a xa kada-i. N-kida-ia xa n-ka yu'u-n te n-ka kuvete-n. N-kundee ini-da, nde n-kida-da tniu n-taxi-ia me'ñu-n. ¹³¿Nakuenda ka xani ini-n

xa va'a ka ñani-ro ku'a-ro iñka veñu'u dada mee-n? ¿Ka xani ini-n xa n-kida-da xa u'u nuu-n, hora ña n-xejoon-da xa kundeka ña'a koio-n a? Nux ka xani ini-n xa n-kida-da xa u'u nuu-n, iio xa taxkanu ini ña'a koio-n!

¹⁴Io tu'a-da xa xee-da ñuu-n vuelta kuu uni, ko ma juejoon-da xa kundeka ña'a koio-n. Ña juini-da xa ni'i-da xaxii-n. Juini-da xa ni'i ña'a-da mee-n. Chi ña ndoñu'u xa kuneva'a sekuechi xaxii-s xa kundeka-s tadi'i-s, ndoñu'u xa kuneva'a sexa'nu xaxii-s xa kundeka-s da'y-a-s. ¹⁵Kuvete-da xa kuvete-da xa taxi-da ntdaa xaxii-da, xi'l'in ntdaa xa kuu-da, xaxe'e-n. Ko kuu ná kuu xa ntña'a xemani ña'a ka-da mee-n, da xini u'u ña'a ka-n mee-da.

¹⁶Ka xini-n xa ña n-xijan ña'a-da ni iin. ¿Ka xani ini-n xa se danda'u ña'a kuu-da u? ¿Ka ja'an-s xa xijan-da tvini xaxe'e ñayiu kunda'u te xetniu mee-da tvini jan u? ¹⁷¿Ka xani ini-n xa n-tunda'a-da ñani-ro, xa na danda'u ña'a-s mee-n a?

¹⁸N-xijan-da nuu Tito, xa ji'l'in-s ñuu-n, te n-tunda'a-da iñka ñani-ro xi'l'in-s. ¿N-danda'u ña'a Tito mee-n a? N-ka xini-n xa n-xani ini Tito ná n-xani ini mee-da, te n-kida mee-s ná n-kida mee-da.

¹⁹Ka xani ini-n xa mee-da dada'an-da xa du'a ja'an-da, ko ña ndaa. Kunduu-da xi'l'in Cristu, te ja'an-da xandaa nuu Ianyuux. Ñani mani-da, ku'a mani-da, ntdaa xa kida-da, kida-da xa kunduu na'i koio ka mee-n xi'l'in Cristu.

²⁰Yu'u-da, nux xee-da Corinto te nani'i ña'a-da ka kida-n xa ña

juini-da. Yu'u-da xa nani'i ña'a mee-n xa kuu-da xa ña ka juini-n. Yu'u-da, xa ka jantna'a-n, iin-n xi'in inka-n, te kukuedi ini nuu tna'a-n. Yu'u-da, xa ka kití ini-n, te ka kida-n, iin iin-n, xa ka juini mee-n. Yu'u-da, xa ka jan loko ka jan du'a-n, te ka jan tnu'u tna'a-n. Yu'u-da, xa kuxee ini-n, te nuu diin ka kuu-n.²¹ Yu'u-da, xa hora xee-da ñuu-n, te kada Ianyuux xa kujanuu-da xaxe'e-n inka vuelta. Yu'u-da, xa tnau ini-da xaxe'e ñayiu xtuu me'ñu mee-n, ñayiu n-ka kida kuechi te nuncas ña n-ka natu ini-i kuechi-i. Xá n-ka kida-i xa ñatu kuu xava'a, xá n-ka kidi-i xi'in ñayiu ña n-tnunda'a xi'in-i, xá n-ka kida-i ntdaa xa u'u n-ka kukajan ini-i.

**Na jandixa na'i koio ka-n
Xto'o-ro Jesucristu**

13 Xee-da ñuu-n vuelta kuu uni vitna. Nux tekuechi iin ñayiu xa n-dakua'a ña'a-da, te io xa ja'an ndaa uu uni ñayiu xa du'a kuu. ² Na n-xo tuu-da xi'in-n vuelta kuu uu, n-ja'an-da xa nux naxee-da ñuu-n inka vuelta, te maxku taxkanu ini ka-da ñayiu n-ka kida xa u'u. Vitna, antecas xa xee-da, ja'an-da nuu mee-i xi'in ntdaa mee-n, xa ma kaku-n, ni iin-n. ³ Ka juini-n xa kototnuni ña'a-n, nux ja'an-da xi'in xa taxnuni Cristu, a ña'a. Ma ku kuu-ia Ia ña ndaku nuu-n. Dande'a ña'a-ia me'ñu mee-n xa yo ndaku-ia, te dande'a ña'a-ia xa ja'an mee-da tnu'u n-taxi mee-ia. ⁴ Na n-ka xatacaa-s Cristu, ña ndaku-ia, ña n-dande'a-ia ñayiu xa taxnuni-ia. Ko tuu-ia vitna, xi'in xa taxnuni Ianyuux. Mee-da tuku.

Juini kunduu-da xi'in Cristu, ko ña ndaku-da, ñatu dande'a ña'a-da xa taxnuni-da. Ko xi'in xa taxnuni Ianyuux kutuu-da, xa ku kuu-da se xinokuechi nuu-n.

⁵ Io xa kototnuni koio-n mee-n, nux jandixa-n Cristu, a ña'a. Kototnuni na'i koio ka-n mee-n. ¿Ña ka kutnuni ini-n xa tuu Jesucristu anu-n a? Nux ña yoo-ia anu-n, du'a na'a-n xa ña jandixa-n-ia. ⁶ Io-da confianza xa kutnuni ini koio-n xa ja'an-da xi'in xa taxnuni Cristu. ⁷ Xijan ta'u-da nuu Ianyuux xa maxku kada koio-n xa u'u. Ñadu xa juini-da xa jini koio ñayiu xa kida mee-da xava'a. Nux koo xa kani ini koio ñayiu xa ña kua'a-da xa taxnuni-da nuu-n, ko vatuka. Diko ni juini-da xa kada koio mee-n xava'a. ⁸ Nux xandaa kuu xa ka kida-n xava'a, te ma ndoñu'u xa taxnuni-da nuu-n. Chi diko ni taxnuni-da nuu-n xa kada koio-n xava'a. ⁹ Kuvete-da hora unu ndaku mee-n. Kuvete-da hora ka kida-n xava'a. Te kuvete-da, xa du'a ña ndaku mee-da. Kuvete-da, xa ña ndoñu'u xa taxnuni-da nuu-n. ¹⁰ Xijan kuu xa kidava'a-da nuu-n, nini ña yoo-da xi'in-n, xa hora na kutuu-da xi'in-n, te ma ndoñu'u xa ndunde'e-da nuu-n xi'in xa taxnuni n-taxi Xto'o-ro Jesucristu. N-taxi-ia xa taxnuni-ia, xa chindee ña'a-da, ñadu xa danaa ña'a-da.

¹¹ Ñani-da ku'a-da, na kuvete koio-n. Juejoon koio-n xa kadatniu Espíritu Ianyuux anu-n, xa ku kuu koio-n ñayiu ka kida xava'a. Juña tna'a-n tnu'u kanu ini. Kani ini koio iin nuu-n, te kutuu mani koio-n, iin-n xi'in inka-n. Te juemani ña'a Ianyuux mee-n, te kada-ia

xa kutuu va'a koio-n. ¹²Tnitnanda'a-n,
ntdaa mee-n, xa dande'a tna'a-n xa
xemani tna'a-n. ¹³Ntdaa ñani-ro ku'a-ro
ka jandixa Jesucristu ka tunda'a
xanyuux nuu-n.

¹⁴Na taxi xto'o-ro Jesús
xamani-ia nuu-n. Na juemani ña'a
Taa-ro Ianyuux. Na kunduu na'i
Espíritu Ii xi'in-n ntdaa-n. Du'a na
koo.